

det gaa, saa længe det kunde gaa; den Slags Ting kunne gaa, naar Konjunkturerne ere gunstige, naar der er Opflag i Forretningerne i det Hele, og naar Forholdene paa Sukkermarkedet ere gunstige. Saa længe gaar det, og saa længe kunne Fabrikerne trives. Men saa kommer Nedslaget, baade Nedslaget i de almindelige Konjunkturer og det store Nedslag i Sukkerpriserne, og saa indtræder der Kriser, og jo flere saadanne Produktioner der er blevet fremavlet ved kunstige Midler, desto alvorligere blive Kriserne. Det er den Erfaring, man har gjort i Tydskland, og som har bragt dem til at sige: nei, lad os nu komme bort derfra! Nu har denne Krise, som har fundet Sted, saavel den almindelige Handelskrise som særlig Krisen i Sukkerkonjunkturerne, bragt en hel Mængde af disse Fabriker til at indskrænke sig, til at standse, og efterhaanden har det nødt Mange af de Landmænd, som havde indrettet deres Produktion paa at frembringe Sukkerroer, til at holde op dermed, til at forandre deres Driftsplan. Nu er det opnaaet, og saa siger den store Statsmand, som leder Tydsklands Anliggender: Nu kunne vi sige Stop, lad os nu sørge for, at hele den kunstige Sukkeravl ikke voger op, lad os tage Bestyttelsen fra den; men i dette Dieblik kommer den store Statsmand, som sidder der paa Ministerbænken, og foreslaar os, at vi nu skulle indpaa det Spor, Tydskland har prøvet, og hvor Tydskland har gjort en saa dyreføbt Erfaring. Det vil uden Spørgsmaal være til Gavn, at man, hvorjombest i Danmark man kan, hvor Jordbundsforholdene og Klimaet egner sig dertil, dyrker Sukkerroer, men der er en Grændse derfor i Landets eget Forbrug, og udover dette kan man paa Sukkerdyrningens Omraade vanstelig komme, eftersom omtrent alle Lande i Verden have omgjærdet sig med Toldbestemmelser imod Sukker. Naar man saa driver Sukkeravlen videre, end Landets Forbrug tillader, opstaar der overordentlig let Kriser, og de blive farligere, jo mere Sukkerroevævlen er udbredt i Landet. Vi have allerede her i Landet havt Sporene heraf, men det Selskab, som staar i Spidsen for Sukkerfabrikationen her i Landet, rebede Seilene og undlod at opføre den Fabrik, som det allerede havde givet Løfte om, og for hvis Skyld det havde stillet andre Foretagender og Udvidelser i Værd. Selskabet kunde gjøre det, fordi det endnu ikke havde lagt Haand paa Bærket, men var Fabrikken opført, vilde vi have set en Krise, som havde strakt sig ikke alene til Handelsforholdene, men til de Landmænd i alle Egne, som havde indrettet deres Drift derefter. Det er en farlig Vej, Ministeren her vil lede os ind

paa, og naar der saa spørges, hvilken Fordel vil Landbruget have heraf, ja, saa kunde Landbruget ganske vist under almindelige jævne, rolige Forhold til en vis Grændse have Fordel deraf. Grændsen vil, som jeg nævnte, ligge i Forbunden og de klimatiske Forhold; det er langt fra alle Egne i Danmark, som egne sig til Sukkerdyrning. Men Grændsen ligger ogsaa i Danmarks eget Forbrug, og det kunne vi ikke faae større end til et vist Maal, der er Grændsen, vi kunne ikke gaa ud derover. Jeg ser allerede nu, at de Røesukkerfabriker, som findes i Danmark for Diebliffet, producere $\frac{1}{3}$ af det Sukker, som forbruges i Danmark. Vi se altsaa, at det ikke er i nogen vid Udstrækning, denne Fabrikation kan foregaa, det kan se under rolige Forhold, men kommer der kritiske Forhold til Stede, vil Tabet og Vanstelighederne blive saa meget desto større, jo mere udbredt det var. Men hvor megen Fordel mener man, at Landbrugerne ville faae af de $\frac{2}{3}$ Dre pr. Bund? Den væsentligste Fordel deraf vil tilflyde Sukkeraktionærene. Som bekendt er Røesukkerfabrikationen og Raffinaderierne paa samme Hænder som to Led af een Forretning. Jeg skal indsthyde den Bemærkning, at naar kun det Røesukker, som er mærket med Standard Nr. 19, faar en Nedsettelse, men ikke det, som er lysere, saa har det ikke nogenjombest praktisk Betydning, thi i de senere Aar har Røesukkerfabrikationen udviklet sig saaledes, at alt Røesukker kun bliver renset indtil under Nr. 19, hvorimod før det, der er over Nr. 19, finder denne yderligere Rensning Sted paa Fabrikerne, hvilket fremgaar af det statistiske Tabelværk, som blev omdelt her i Gaar. Den væsentlige Fordel heraf vil tilflyde Aktionærene, og hvor Meget der deraf vil tilflyde Røedyrkerne, vil bero paa, hvor Meget Aktionærene blive nødte til at overlade til dem. Men nu kommer Supplementet hertil, og det er atter en af Ministerens fjære, stadige Tanker, som han ogsaa er vendt tilbage til ved denne Leilighed, at Vestindien skal have en Begunstigelse; den regner Ministeren for overordentlig Vidt. Det er ikke mere end 4 Mill. Bund Sukker, der kommer fra de dansk-vestindiske Der, og det vil altsaa ikke blive mere end 30,000 Rr. og lidt der over, der skal gives til Vestindien. Det er imidlertid Noget, som han ikke kan gjøre Regning paa, thi naar Vestindien faar denne Nedsettelse paa det danske Marked, kan man være temmelig vis paa, at alt det dansk-vestindiske Sukker vil komme hertil, alt eller saa godt som alt; og det er ikke 4 Mill., men det er snarere omtrent 24 Mill. — der er naturligvis Forskjel de forskellige Aar paa, hvad der produceres paa